

Darja Farič Klemenčič, ZRSŠ

Vzgojno delovanje za dobrobit vseh

NAMEN PREDSTAVITVE

- Osvetliti **pomen sistematičnega vzgojnega delovanja**, ki temelji na kakovostnih odnosih, **vzgojnem stilu spodbudne odločnosti** ter **vsešolskem pristopu** h krepitvi čustvenih in socialnih veščin s preventivnimi in proaktivnimi dejavnostmi za krepitev varnega in spodbudnega učnega okolja ter dobrobiti vseh.

“Moj učitelj nas posluša, nas spoštuje in se z nami pogovarja na miren način. Zaradi tega se v razredu počutim varno in sprejeto. Ko naredim napako, mi pomaga poiskati rešitev in me ne obsoja. Spodbuja me, da verjamem vase, zato si večkrat upam poskusiti tudi stvari, ki so mi težke.”

“Od učitelja sem se naučil, da je pomembno povedati, kako se počutiš, in da znaš poslušati tudi druge. Zaradi tega imamo manj sporov.”

“Ko pride do prepira, naš učitelj ne išče krivca, ampak nam pomaga razumeti, kako se je počutil vsak od nas in kako lahko stvar popravimo.”

“Učiteljica je pokazala, da lahko poveš, kaj te moti, ne da bi prizadel drugega. Zdaj tudi sama bolj pazim, kako govorim s sošolci. Pri tem uporabljam jezik žiraf.”

“Moja učiteljica ne uči samo slovenščine, ampak tudi to, kako biti dober človek oz. boljši človek.”

“ Moj učitelj nas posluša, nas spoštuje in se z nami pogovarja na miren način. Zaradi tega se v razredu počutim varno in sprejeto. Ko naredim napako, mi pomaga poiskati rešitev in me ne obsoja. Spodbuja me, da verjamem vase, zato si večkrat upam poskusiti tudi stvari, ki so mi težke. ”

“ Od učitelja sem se naučil, da je pomembno povedati, kako se počutiš, in da znaš poslušati tudi druge. Zaradi tega imamo manj sporov. ”

“ Ko pride do prepira, naš učitelj ne išče krivca, ampak nam pomaga razumeti, kako se je počutil vsak od nas in kako lahko stvar popravimo. ”

“ Učiteljica je pokazala, da lahko poveš, kaj te moti, ne da bi prizadel drugega. Zdaj tudi sama bolj pazim, kako govorim s sošolci. Pri tem uporabljam jezik žiraf. ”

“ Moja učiteljica ne uči samo slovenščine, ampak tudi to, kako biti dober človek oz. boljši človek. ”

Misijska nemogoče?

Misijska VSUO = VZGOJNO DELOVANJE

“Teme VSUO so končno nekaj, kar lahko uporabim tudi zase in za svoj osebni razvoj. Zdi se mi, da sem se zelo izboljšala v komunikaciji in sodelovanju s sodelavci.”

“Učenci so ugotovili, kako pomembno je, da **znamo izražati svoje želje, potrebe in čustva na primeren način**. Všeč mi je bilo, da so učenci sklenili, da bodo v razredu skušali uporabljati **jezik žiraf**, na kar jih bo opominjala slika žirafe na steni.”

“Ob študiju gradiva sem imela priložnost razmišljati o “težavnih” učencih, ki jih hitro označimo za poredne in jih kaznujemo zaradi njihovega vedenja. Bolj smiselno jih je **naučiti nadomestnega vedenja**, s katerim nadomestijo moteče vedenje in neprimerne odzive.”

“Zavedati se moramo, da k **vzgojnemu delovanju prispevamo vsi** – tako učitelji kot učenci – s svojim odzivanjem na situacije. Zato je pomembno, da se tudi učitelji izobražujemo in ustrezno pristopamo k reševanju zahtevnejših situacij, ki se pojavljajo v vsakem razredu.”

Pozitivni vzgojni učinki RN Varno in spodbudno učno okolja na učence:

- Večja odprtost pri pogovorih o čustvih; izražajo jih brez nelagodja.
- Boljše prepoznavanje in izražanje lastnih občutkov.
- Medsebojna pomoč.
- Izražanje hvaležnosti.
- Večja senzibilnost za stiske drugih.
- Zrelost pri razmišljanju o sebi in o svoji prihodnosti.
- Občutek varnosti in slišnosti.
- Zavedanje, da je vsako čustvo dovoljeno in sprejeto.
- Povezanost skupine, ekipni duh.
- Zavedanje pomembnosti pogovora ob nesoglasjih.
- Večja medsebojna empatičnost.
- Manj impulzivnih odzivov, hitreje se ustavijo in znajo ubesediti, kaj se z njimi dogaja.
- Več poguma pri bolj zadržanih učencih.

Z uspešnim vzgojnim delovanjem

rešujemo izzive in probleme praktikov:

- kako doseči **večjo zavzetost in motiviranost** učencev za pouk;
- kako **povečati** njihovo **vključenost** (sodelovanje pri pouku, odzivanje, prispevanje);
- kako vplivati na njihovo boljše »vzgojenost« (način komuniciranja, spoštljivost ipd.) in načrtno razvijanje skupnih **vrednot**;
- kako **krepiti empatijo, sočutje** in **povezanost** ter graditi kulturo solidarnosti;
- kako jih podpreti pri boljši **povezanosti, sodelovanju** in **reševanju konfliktov**;
- kako **preprečevati in zmanjševati neželeno vedenje**, kako blažiti vedenjske motnje in se konstruktivno spoprijemati z njimi.

VZGOJNO DELOVANJE PRED VZGOJNIM UKREPANJEM!

Naše ključno sporočilo je, da vzgojnega delovanja zavodov ne gre v prvi vrsti misliti **(samo)** kot ukrepe in zakonodajne podlage zanje, ampak kot **globoko odnosno temo**.

Nanaša se na:

1. kakšne **vezi z otroki oziroma učenci vzpostavlja posamezni strokovni delavec**, kako jih vodi in kakšno vrsto opore jim nudi, kar poimenujemo **odnosna kompetenca** oz. zaznana opora strokovnega delavca;
2. kako učencem na **sistematičen način** pomaga pri krepitvi čustvenih in socialnih veščin ter pri razvijanju osebnostnih vrlin in vrednot.

Pri vzgojnem delovanju se opiramo na naslednje temeljne psihosocialne koncepte:

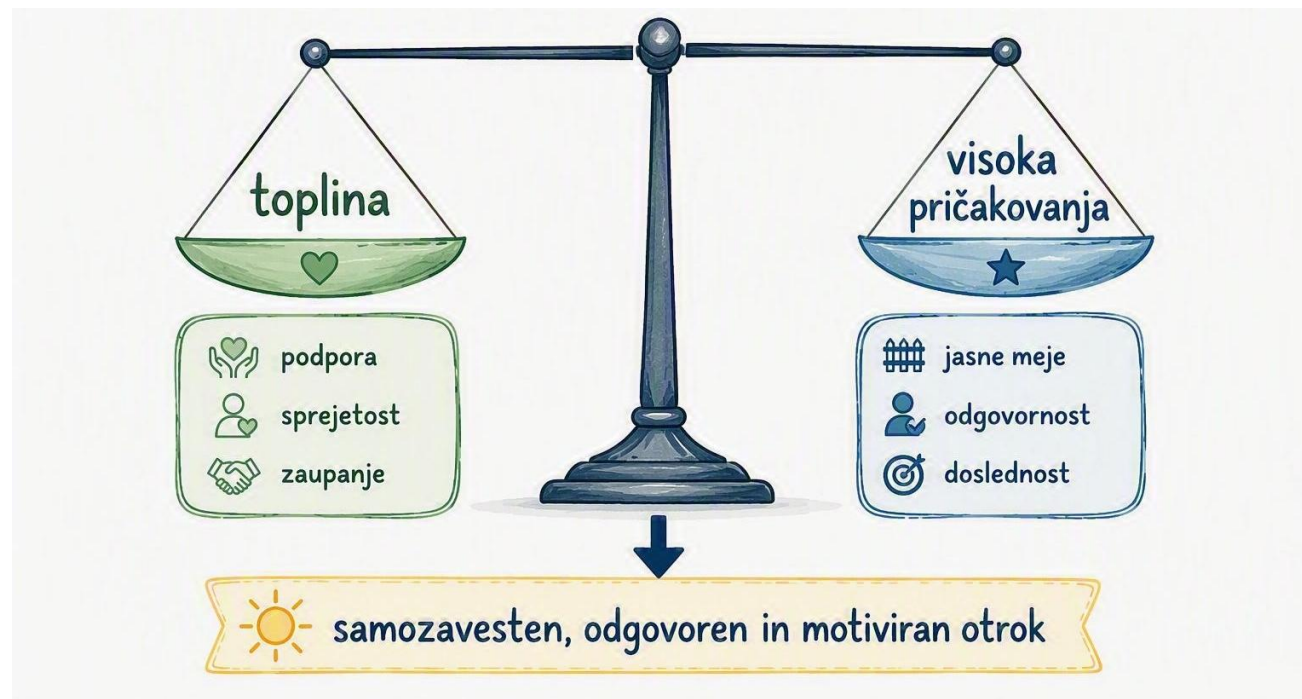
1. Pomen dobrega stika

Odrasli je tisti, ki naj otroku ali mladostniku omogoča **varnost, povezanost, oporo in vodenje**.

Otroku in mladostniku omogoča, da se čuti **videnega, slišanega in sprejetega kot oseba**: »Mar mi je zate!

2. Priporočen vzgojni pristop oz. stil spodbudna odločnost oz. warm demander (Bondy in Ross, 2008)

IJZ III

Ustvarjeno z UI, M365 Copilot

SPODBUDNO ODLOČEN («WARM DEMANDER«)

Dober stik in zaupanje, „mar mi je zate“.
Naklonjen/spodbuden: neverbalno in verbalno.
Zanima se za učenca in spoštljivo komunicira.
Spodbuja zavzetost, sodelovalnost, empatijo.
Učinkovito vodi razred, dozira avtonomijo.
Visoka pričakovanja in izzivi s čustveno in učno podporo.
Zna reševati konflikte, pomirja, je umirjen.
Kompetenten v stroki, didaktiki.

Doživljen kot skrben, zavzet, dobronameren, potrpežljiv, naklonjen, z visokimi pričakovanji, a spodbuden, vključujoč.

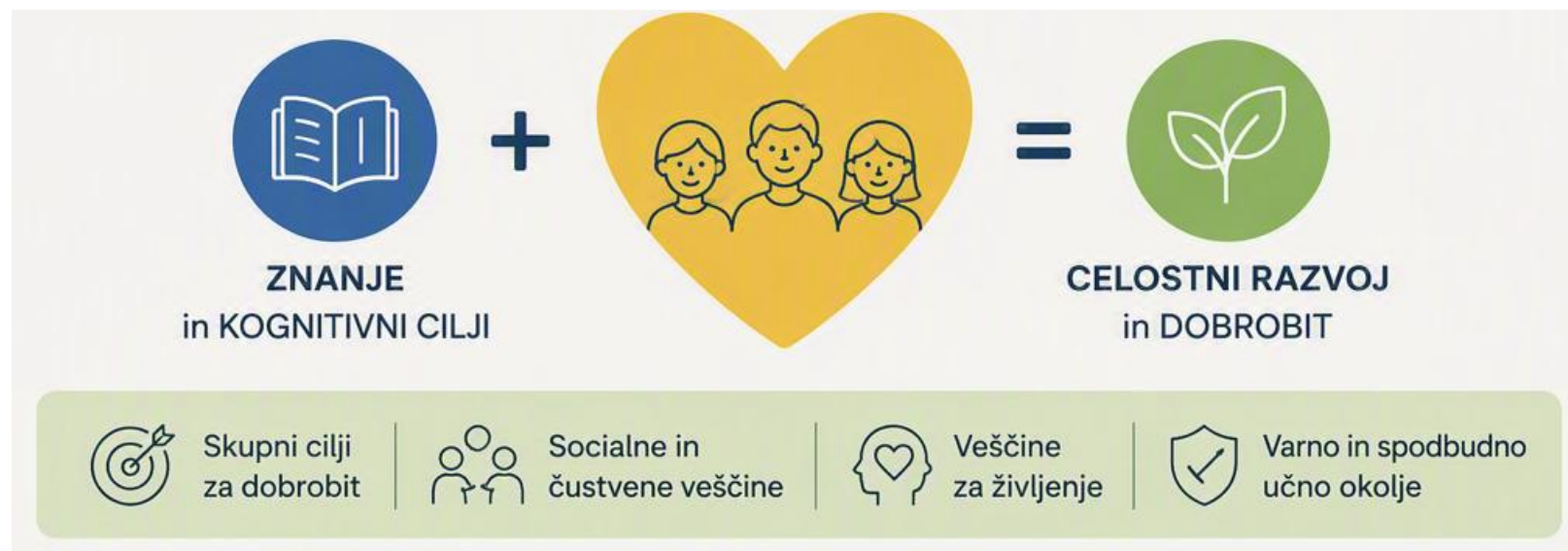
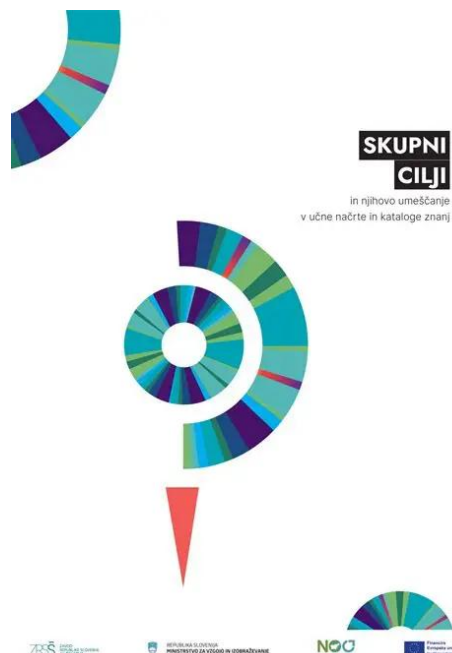
Strokovnemu delavcu se ni treba bati, da s tem RAZVAJA, **nasprotno: prav s kombinacijo odločnosti in spodbudnosti na najboljši možen način VZGAJA!**

PREDNOSTI VZGOJNEGA STILA SPODBUDNA ODLOČNOST (Bondy in Ross, 2008)

1. Večja motivacija in angažiranost	Otroci so bolj pripravljeni sodelovati, kadar čutijo, da jih odrasli spoštuje in da mu je iskreno mar zanje. Hkrati jasna pričakovanja zmanjšujejo negotovost glede tega, kaj se od njih pričakuje.	Sporočilo otroku: »Verjamem, da zmoreš, zato od tebe pričakujem trud.« Takšno sporočilo krepi notranjo motivacijo bolj kot nagrade ali kazni.
2. Razvoj odgovornosti	Odrasel ne prevzema odgovornosti namesto otroka, temveč ga uči, da nosi posledice svojih odločitev. Pri tem ostaja podporen in spoštljiv.	Otroci se tako učijo: vztrajnosti, samodiscipline, samouravnavanja, odgovornosti za svoje vedenje.
3. Večja samozavest	Če odrasli otroku postavlja izzive in mu pomaga, da jih doseže, otrok postopoma razvije občutek kompetentnosti.	»Nisem uspel takoj, ampak sem zmogel.« To vodi v bolj realistično in trajno samozavest kot pretirano zaščitniška vzgoja, kjer odrasli hitro zniža zahteve ali rešuje težave namesto otrok.
4. Boljši odnosi	Otroci pogosto bolje sprejemajo meje pri odraslem, ki je topel in dosleden.	Ko otrok ve, da ga odrasli spoštuje, da so pravila jasna, da se pravila ne spreminjajo glede na razpoloženje, doživlja več varnosti in zaupanja.
5. Manj vedenjskih težav	Bondy in Ross ugotavljata, da kombinacija spoštljive komunikacije in vztrajanja pri dogovorih zmanjšuje odpor, izogibanje nalogam in konflikte. Otrok se postopoma nauči, da pravila veljajo in da so smiselna.	Namesto nenehnega opozarjanja: • odrasli postavi jasna pričakovanja, • preveri razumevanje, • vztraja pri izvedbi.
6. Priprava na življenje	Ena največjih prednosti tega pristopa je, da otroka pripravi na realne življenjske situacije. V življenju se srečujemo tako s podporo kot z zahtevami.	Otrok se nauči sprejemati povratne informacije, prenašati frustracije, vztrajati ob težavah, iskati pomoč, kadar jo potrebuje, verjeti v svojo zmožnost napredka.

Načrtno in sistematično razvijanje socialnih in čustvenih veščin pri otrocih/učencih

SC Zdravje in dobrobit

Ustvarjeno z UI, M365 Copilot

https://www.zrss.si/pdf/skupni_cilji.pdf

Skupni cilj: Duševna dobrobit

ČUSTVENE VEŠČINE	Opis
Samozavedanje	Zaznavanje in prepoznavanje lastnega doživljanja in lastnega vedenja ter razumevanje njihove povezanosti v specifičnih situacijah.
Samouravnavanje	Uravnavanje lastnega doživljanja in vedenja, razvijanje samozaupanja in samospoštovanja, soočanje z negotovostjo in kompleksnostjo, učinkovito upravljanje učenja, organizacija časa učenja in prostega časa.
Postavljanje ciljev	Prepoznavanje svojih interesov, lastnosti, močnih in šibkih področij in v skladu z njimi načrtovanje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev, spremljanje in spreminjanje načrtovanih ciljev, razvijanje zavzetosti in vztrajnosti, krepitev zmožnosti odložitve nagrade.
Prožen način razmišljanja	Razvijanje osebne prožnosti, razvojne miselne naravnosti, radovednosti in optimizma, spoprijemanje s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno umsko naravnost.
Odgovornost in avtonomija	Krepitev odgovornosti, avtonomije in skrbi za osebno integriteto.

Samouravnavanje – ključ za vrsto problemov v šolah

- Je zmožnost, da posameznik **prepozna svoja čustva, misli in impulze** ter **zavestno izbere, kako se bo odzval.**
- Pri soočanju **z neželenim vedenjem** je v pomoč, da razumemo **povezanost misli (vrednot, prepričanj) s čustvi in vedenjskimi odzivi** (npr. tehnika ABC) .

Krepitev samouravnavanja (ob vzgojnem stilu spodbudne odločnosti) **je najbolj učinkovita preventiva** pred neželenim vedenjem oz. za krepitev želenega.

SOCIALNE VEŠČINE	Opis
Socialno zavedanje	Ozaveščanje lastnega doživljanja in vedenja v odnosih z drugimi ter zavedanje in prepoznavanje raznolikosti učenčevih pomembnih ožjih (oddelek, vrstniki, družina) in širših okoljih (šola, lokalna skupnost, družba).
Komunikacijske spretnosti	Razvoj spretnosti aktivnega poslušanja, <u>asertivne</u> komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge.
Sodelovanje in reševanje konfliktov	Krepitev spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, v družini, na šoli, v širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in <u>asertivnem</u> komuniciranju ter enakopravnosti, konstruktivno sodelovanje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih.
Empatija	Krepitev zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega ter ob prepoznavi mej med doživljanjem sebe in drugega uravnavanje lastnega vedenja v odnosih upoštevajoč več perspektiv hkrati.
<u>Prosocialno</u> vedenje	Krepitev prepoznavanja in zavedanja potrebe po nudenju pomoči drugim; prepoznavanje lastnih potreb po pomoči in iskanje pomoči, krepitev socialne in globalne odgovornosti.

Kako učinkovito implementirati vzgojno delovanje v zavodu?

Vsešolsko vzgojno delovanje

Povezuje vzgojna prizadevanja vseh strokovnih delavcev v usklajeno delovanje, podprto s strategijo (v kateri so načrtovane vzgojne prioritete VIZ in konkretni prispevki aktivnosti vseh strokovnih delavcev za vse različne priložnosti).

Individualno vzgojno delovanje

Ko vodi učence s svojo odnosno kompetenco (zgledom, načini odzivanja in komuniciranja, namigi ter spodbudami) in s krepitvijo njihovih čustvenih in socialnih veščin in dobrih odnosov (s kratkimi in daljšimi aktivnostmi).

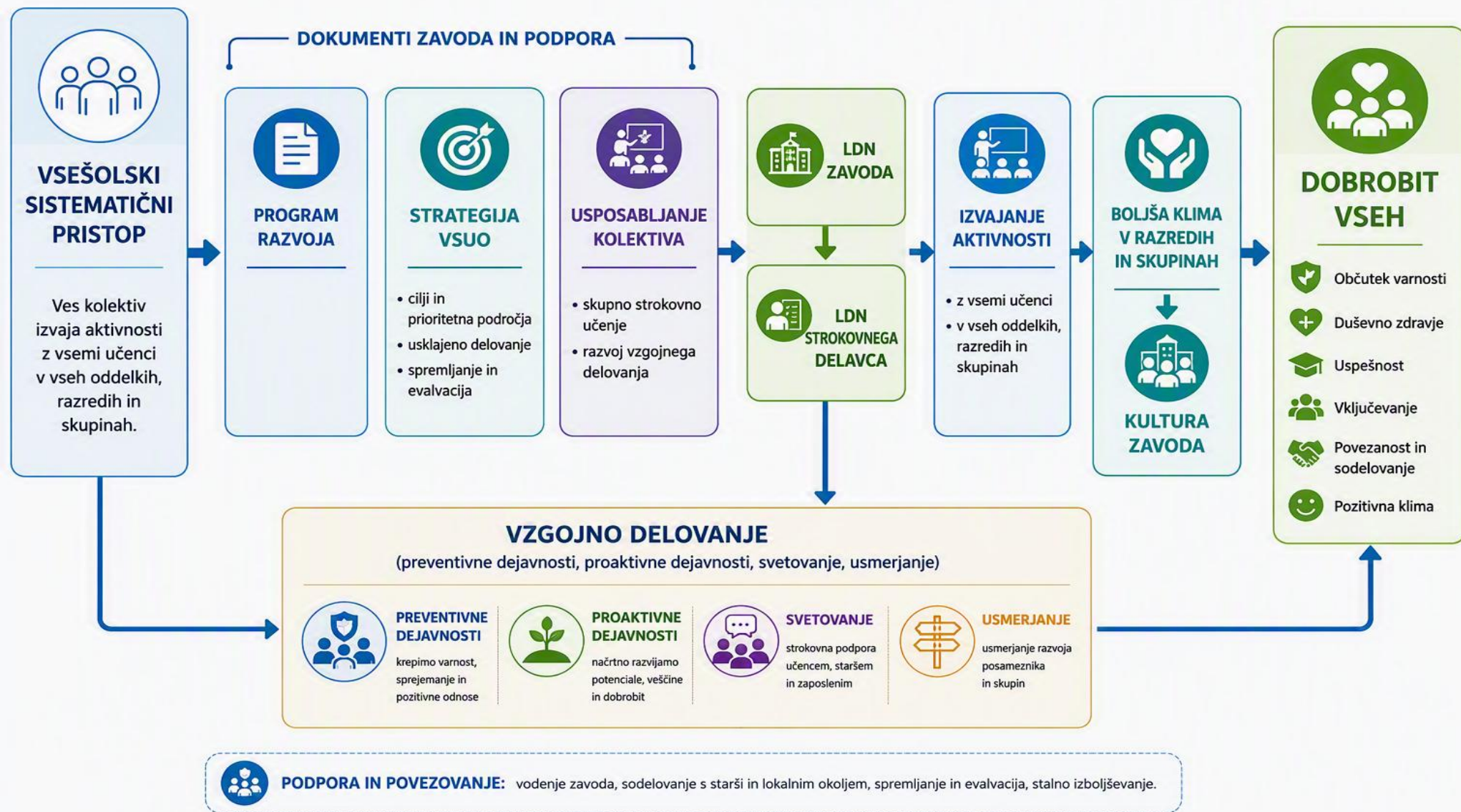

Celostni pristop

Zagotavlja sodelovanje celotnega kolektiva in krepi kulturo sodelovanja in empatije. Povezovanje z drugimi nalogami: Kakovost v vrtcih in šolah in kurikularno prenovo (Zdravje in dobrobit).

Vzgojno delovanje kot nadgradnja razvojne naloge Varno in spodbudno učno okolje

IJZ III

Strategija VSUO

DEJAVNOSTI V PODPORO POZITIVNEMU VEDENJU V ODDELKU

- prijazen/neprijazen obraz
- NVC/žirafa in volk
- vizualna podpora (želeno/neželeno vedenje) in ustrezna priprava prostora
- literarna dela (slikanice, pravlјice, kartonke, pester nabor didaktičnega materiala, gibalne aktivnosti)

1. MODUL (september, oktober) DOBRI ODNOSI ZA VEČJO ZAVZETOST/POVEZOVANJE SKUPIN	
ODDELEK: 1—3 PRIMER DATUM: SEPTEMBER/OKTOBER 2025	STROKOVNI DELAVKI V ODDELKU: Valerija, Melita
AKTIVNOST	REFLEKSIJA
- Aktivnost PPV (podpore pozitivnemu vedenju/prijaznosti) »PRIJAZEN/NEPRIJAZEN OBRAZ« (nagradnja iz lanskega leta/primer dobre prakse) - Aktivnost »PODARI OBJEM«	Prijazen/neprijazen obraz in ob tem ggov, se je v skupini nadaljevala že od prejšnjega leta. Gre za navajanje otrok, da so opaženi in videni ter deležni pozornosti ob naključnih prijaznih dejanjih ali obratno. Prijazen obraz je dobil nagradnjo/žirafa, neprijazni ali žalostni obraz pa volka. Predvsem starejši otroci v skupini vidno želijo biti deležni pozornosti, da lahko svojo fotografijo za svoje prijazno vedenje pritrjajo na prijazni obraz/oz. k žirafi, mlajši pa se šele navajajo. Opazno je, da jim ob neželenu vedenju ni najbolj prijetno pritrjati fotografijo na neprijazni obraz kar je tudi cilj. Vedno pa jim je dano vedeti, da je vsak dan nova priložnost. Aktivnost poteka skozi vsoto leto. Podari objem je stalnica in izhaja iz otrok, spodbuja stik in medsebojno povezanost ter empatijo. Otroci že sami nakažejo, da bi želeli koga objeti ob tem spodbujava želje in tudi možnost odgovora, da kdo ne želi in sprejemanje slednjega kot način spoštovanja. Aktivnost poteka skozi vsoto leto
1. IZBIRNI MODUL SODELOVANJE S STARŠI KOT POMEMBEN VIDIK VARNEGA IN SPODBUDNEGA UČNEGA OKOLJA	
AKTIVNOST	REFLEKSIJA
- Gibalna aktivnost »BALON« (rod. in sestanek) - Aktivnost »GRADIMO HIŠO DOBRIH ODNOSOV« (roditeljski sestanek) - Jesensko druženje/na nivoju vrta (krepitev vezi med otroki, starši in strokovnimi delavci vrta).	Gibalna aktivnost »Balone« je bila letos res pozitivno sprejeta med starši kot uvodni del našega prvega sestanka. Ko sva starše vpražali kako so se počutili, so odgovorili, da dobro in celo povedali, da bi si želeli več takih aktivnosti. Zaznati je bilo kasneje tekom sestanka večjo sproščenost in boljše komunikacijo. Aktivnost »GRADIMO HIŠO DOBRIH ODNOSOV« Starši so morali zapisati v streho hiše kakšne odnose želijo imeti in kasneje zapisati tudi kako bodo sami tudi k temu doprinesli...najprej je bilo malo tišine potem pa so zelo hitro začeli in hiša je bila zgrajena, razvil se je tudi pogovor, kar je bil tudi cilj.

Vir: Valerija Tratnik, Urška Pliberšek, TIMSKI IN KOLEKTIVNI PRISTOP K IZVAJANJU RAZVOJNE NALOGE VSUO V VRTCU IN OŠ dr. A. TRSTENJAKA NEGOVA (Oblikovanje ločene strategije za vrtec, konferenca Varno in spodbudno učno okolje - odnosi in vzgojno delovanje za uspeh vsakega posameznika, Laško, 17. marec 2026)

Preventivne in proaktivne dejavnosti v vzgojnem delovanju

- Dr. Šinkovec (2017) poudarja, da **mora šola načrtno spodbujati razvoj osebnosti, vrednot in kulture spoštovanja, kjer cilj šole ni samo v preprečevanju neželenega vedenja, temveč aktivno oblikovanje vrednot, medsebojnega spoštovanja in celostnega razvoja osebnosti.**
- Dr. Musek Lešnik poudarja, da vrtec in šola nista le prostora posredovanja znanja, temveč okolji, v katerih se otrok razvija kot celovita osebnost. Delo v vrtcih in šolah zato **ne sme biti omejeno na odpravljanje težav, ampak mora sistematično graditi varovalne dejavnike, kot so empatija, odnosi, optimizem, odpornost in odgovornost.**

Preventivne vzgojne dejavnosti

So usmerjene **v preprečevanje nastanka težav** (npr. neželenega vedenja) pred njihovim pojavom oziroma **zmanjšanju tveganja za nastanek težav**.

Katere težave, tveganja ali neželene pojave želimo preprečiti oziroma zmanjšati?

Proaktivne dejavnosti vzgojnega delovanja

So **načrtne in razvojno usmerjene dejavnosti**, s katerimi z vsešolskim pristopom gradimo spodbudno, varno in vključujoče vzgojno okolje ter **krepimo** pozitivne vrednote, odnose, socialne in čustvene veščine, osebnostne lastnosti učencev in druge varovalne dejavnike, ki prispevajo **k celostnemu razvoju posameznika**.

Katere vrednote, odnose, socialne in čustvene veščine želimo načrtno razvijati in krepiti glede na naše potrebe, izzive in izbrana prednostna vzgojna področja?

Preventivne dejavnosti vzgojnega delovanja	Proaktivne dejavnosti vzgojnega delovanja
Delavnice o varni rabi interneta	Oblikovanje razrednih pravil skupaj z učenci
Delavnice o zdravi spolnosti	Redne razredne ure za krepitev razredne skupnosti
Delavnice o preprečevanju medvrstniškega nasilja	Socialno-čustveno učenje
Delavnice o preprečevanju zasvojenosti	Razvijanje empatije in spoštljive komunikacije
Predavanja o tveganih vedenjih in njihovih posledicah	Sodelovalno učenje in timsko delo
Ozaveščanje o duševnem zdravju in prepoznavanju stisk	Mentorski in vrstniški podporni programi
Programi za preprečevanje nasilja in diskriminacije	Aktivnosti za krepitev pripadnosti šoli
Predavanja o varnosti v prometu	Projekti, ki razvijajo odgovornost in aktivno državljanstvo
Dejavnosti za preprečevanje izostajanja od pouka	Vključevanje učencev v soustvarjanje šolskega življenja
Ozaveščanje o nevarnostih spletnega nasilja	Dejavnosti za krepitev odnosov, zaupanja in sodelovanja med učenci ter zaposlenimi

Svetovalne dejavnosti vzgojnega **IJZ III** delovanja

so odzivne dejavnosti, namenjene obravnavi že zaznanih težav, stisk, konfliktov ali drugih ovir pri otrokovem oz. učenčevem razvoju.

Njihov namen je nuditi pomoč pri učenčevemu razumevanju lastnega ravnanja in okoliščin, iskanju rešitev in krepitvi kompetenc za uspešno soočanje z izzivi ter prevzemanje odgovornosti za lastna dejanja.

Metode:

Svetovalni pogovor (individualni pogovor z učencem, aktivno poslušanje, postavljanje odprtih vprašanj, usmerjanje k samorefleksiji, pomoč pri iskanju rešitev)

Primer: pogovor z učencem o konfliktu z vrstniki ali o upadu motivacije za šolsko delo.

Refleksija in samovrednotenje (analiza lastnega vedenja, razmišljanje o vzrokih in posledicah ravnanja, vrednotenje osebnega napredka)

Primer: učenec razmisli, zakaj je prišlo do neprimernega vedenja in kako bi lahko naslednjič ravnal drugače.

Usmerjanje

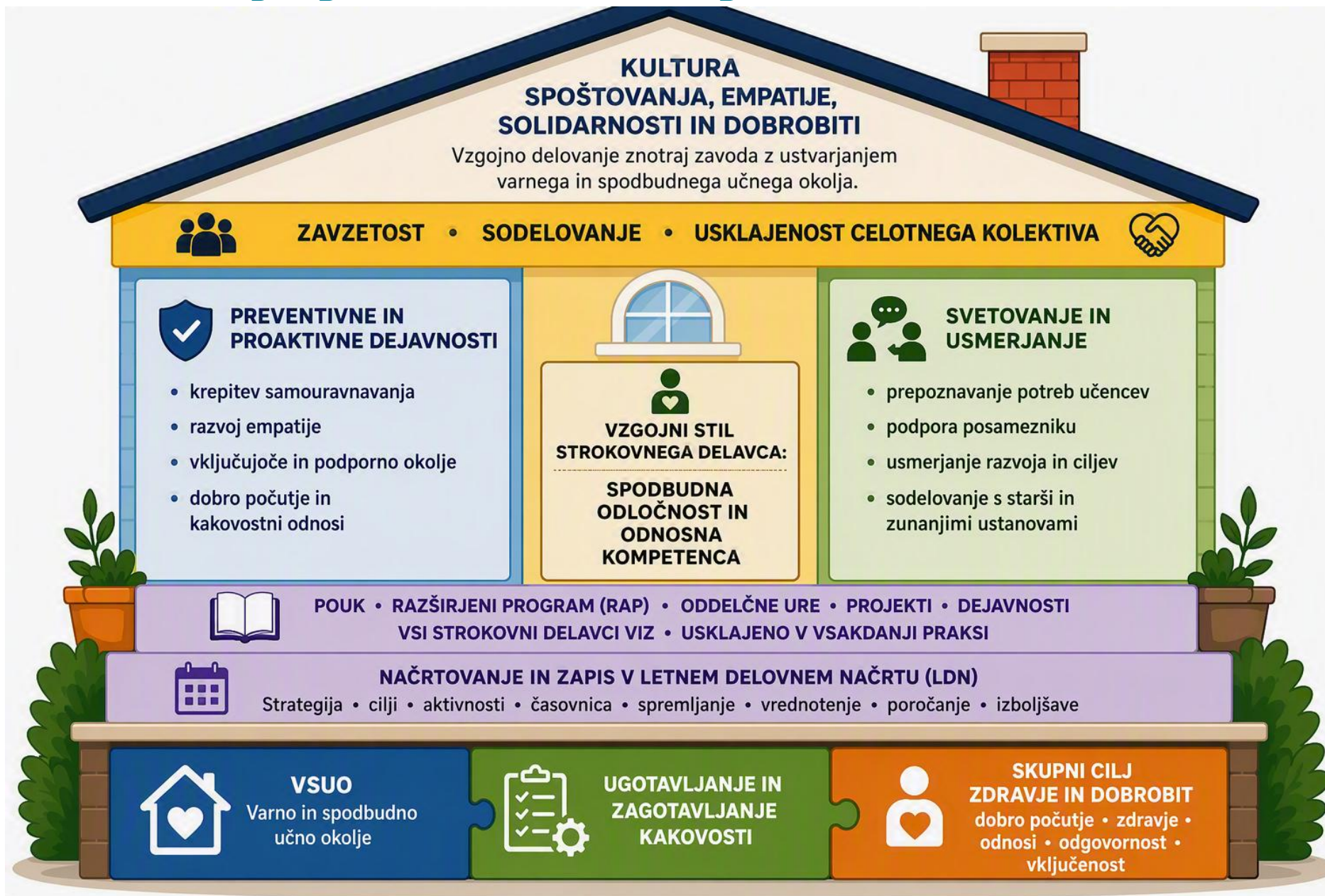
je oblika vzgojnega delovanja, pri kateri šola **pomaga** učencu **z organizacijo ustreznih oblik podpore, pomoči, vključevanja in prilagoditev**, da lahko **uspešno premaguje** učne, vedenjske, socialne ali čustvene izzive ter se čim **bolje vključi** v vzgojno-izobraževalno okolje.

Primeri usmerjevalnih dejavnosti

- organizacija učne pomoči učitelja, svetovalnega delavca ali vrstnika
- načrtno povezovanje učenca z vrstniki in vključevanje v podporne socialne mreže
- vključevanje učenca v interesne dejavnosti, projekte, prostovoljske aktivnosti
- dodelitev mentorja, tutorja ali vrstniškega pomočnika
- usmerjanje k zunanjim strokovnim institucijam in službam
- prilagoditve za zagotavljanje varnosti in uspešnega vključevanja učenca v šolsko okolje ipd.

Vzgojno delovanje zavodov

IJZ III

POMOČ IN PODPORA ZRSŠ

PROGRAMI KARIERNEGA RAZVOJA IJZ3

- **Vsešolski pristop za vzgojno delovanje – I. del** (šolsko leto 2026/2027)

1. modul: Odnosi in dobro počutje ter spodbudna odločnost

2. modul: Čustveno in socialno učenje ter empatija

3. modul: Neželeno vedenje

- **Vsešolski pristop za vzgojno delovanje – II. del** (šolsko leto 2027/2028)

4. Modul: Vzgojno delovanje z oblikovanjem strategije

5. modul: Skupni cilj Zdravje in dobrobit

6. Modul po izbiri: Vpeljevanje sprememb, Sodelovanje s starši, Integriteta, Duševno zdravje

Vsak spletni modul bo obsegal 6 ur, dodatno pa bosta na posamezni OE izvedeni še 2 uri srečanj v živo po vsakem modulu. Prijava v Katisu, konec septembra preko predstojnic OE.

Ali si ob vprašanju
»Kaj bodo naši otroci/učenci/dijaki znali?«
dovolj pogosto postavimo tudi vprašanje
»Kakšni ljudje bodo postali?«

Največji uspeh vzgojno-izobraževalnega zavoda ni le učenec, ki veliko vé, temveč **mlad človek, ki zna razumeti sebe in druge, odgovorno ravnati, sodelovati, sočutno delovati ter svoje znanje uporabiti za dobrobit skupnosti.** Zato vzgojnega delovanja ne smemo prepuščati naključju, ampak ga moramo načrtno in sistematično graditi vsak dan.

Kontakt:

darja.faric-klemencic@zrss.si

HVALA.

Literatura

1. RUTAR ILC, Zora. Razumevanje, dobro počutje in kakovostni odnosi kot dejavnik učne zavzetosti. *Vzgoja in izobraževanje : revija za teoretična in praktična vprašanja vzgojno izobraževalnega dela*. [Tiskana izd.]. 2017, letn. 48, št. 4, str. 42-49. ISSN 0350-5065. [Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si](https://www.dlib.si/).
2. RUTAR ILC, Zora. Svetovalni delavec v jedru varnega in spodbudnega učnega okolja. V: KODELJA, Tina (ur.). Profesionalizacija svetovalnega dela : 22. konferenca za svetovalno delo v vrtcih, šolah in domovih : prispevki strok za svetovalno delo v praksi : zbornik povzetkov : Laško, 22. in 23. april 2024. Spletna izd. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2024. Str. [12]. ISBN 978-961-03-0842-3.
https://www.zrss.si/pdf/prispevki_svetovalno_delo_2024.pdf.
3. RUTAR ILC, Zora. Varno in spodbudno učno okolje : predstavitev projekta Zavoda RS za šolstvo. *Vzgoja in izobraževanje : revija za teoretična in praktična vprašanja vzgojno izobraževalnega dela*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 55, št. 1/2, str. 72-76.
<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-84293NN4/b32361a3-67a8-448d-bbe9-4ee3175f9a3e/PDF>
4. RUTAR ILC, Zora. Demokratični (avtoritativni) vzgojni stil namesto avtoritarnega in permisivnega *Vzgoja in izobraževanje : revija za teoretična in praktična vprašanja vzgojno izobraževalnega dela*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 55, št. 1/2, str. 15-16, tabela.
<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-KBOOYM93/058e4876-5e87-4311-af16-a26635d71f42/PDF>
5. Bergoč, Š., Košnik, P., Stožir Curk, B., & Rutar Ilc, Z. (2026). Skupni cilji zdravja in dobrobiti v praksi. *Vzgoja in izobraževanje*, 57(2–3).
6. Bondy, E., & Ross, D. D. (2008). The teacher as warm demander. *Educational Leadership*, 66(1), 54–58. <https://ascd.org/el/articles/the-teacher-as-warm-demander>
7. Alberta Education. (2005). Creating a positive classroom climate (Knowledge and Employability Studio, Teacher Workstation). Alberta Education.
https://www.academia.edu/112518911/Creating_a_Positive_Classroom_Climate
8. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.
9. Rutar Ilc, Z. (2025). Mini priročnik VSUO: Aktivnosti za učitelje, učence, dijake in otroke iz temeljnih modulov spletne učilnice Varno in spodbudno učno okolje (D. Farič Klemenčič, ur.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
10. Šinkovec, S. (2017). Vzgojni načrt v šoli: Spodbujanje celostnega razvoja osebnosti učencev. Jutro & Inštitut Franca Pedička.